

Propunere Legislativă privind înființarea Institutului de Memorie Culturală

Expunere de motive

Prezenta inițiativă legislativă propune (re)înființarea **Institutului de Memorie Culturală**.

Diversitatea și complexitatea misiunilor, activităților și lucrărilor pe care CIMEC-Institutul de Memorie Culturală a trebuit să le îndeplinească, în cei 36 de ani de activitate, sau le are în derulare în momentul prezent, nu pot fi realizate cu succes decât într-o formă instituțională independentă. După preluarea de către INP la 1 iulie 2011 CIMEC și-a păstrat toate obligațiile și sarcinile care i-au fost fixate încă din 1998 când a fost transformat din Centrul de Informatică, Memorie și Sinteză Culturală în Institutul de Memorie Culturală., deși personalul a fost mult diminuat, de la 45 la doar 24 azi. Pe de altă parte Institutul Național al Patrimoniului, fiind creat prin comasare Institutului Național al Patrimoniului cu Oficiul Național al Patrimoniului în anul 2008, două instituții eminentemente preocupate doar de monumentele istorice arhitectonice, își concentrează eforturile și strategiile doar pentru restaurarea acestor obiective.

Totodată ținând cont de interesul deosebit în lume față de accesibilizarea on-line prin digitizare a patrimoniului cultural și crearea de biblioteci digitale considerăm că este nevoie stringentă ca activitățile de acest gen să fie derulate și în România printr-o instituție publică cu personalitate juridică. CIMEC este singura instituție din România, și cea mai veche din zona balcanică, care a avut drept scop (și a implementat cu succes) dezvoltarea și administrarea de baze de date ale patrimoniului cultural. În anul 2008, ca o recunoaștere a meritelor și reușitelor sale, CIMEC a fost numit agregator național pentru biblioteca digitală europeană, Europeana.

Despre cIMeC - Institutul de Memorie Culturală

cIMeC - Institutul de Memorie Culturală a fost o instituție publică în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național. A fost fondat în 1978 ca o organizație națională pentru documentare informatizată, dezvoltare și administrare a bazelor de date de patrimoniu cultural.

Principala misiune a institutului era de a cerceta, dezvolta și aplica tehnologiile informatice și de comunicare în domeniul patrimoniului cultural.

cIMeC a fost membru al ICOM (Consiliul Internațional al Muzeelor), al SIBMAS (Asociația Internațională a Bibliotecilor și Muzeelor de Arte Interpretative), al ELAG (European Library Automation Group), al HEREIN (European Heritage Network) și al Rețelei Europene de Excelență EPOCH.

Repere cronologice:

1978 - înființat la 15 martie 1978 (ca Oficiu de Calcul), având drept obiectiv implementarea informatizării evidenței naționale a patrimoniului cultural;

1981 - devine Centrul de Calcul pentru Cultură, mai ales pentru documentarea informatizată a patrimoniului cultural;

1982 - începe implementarea Sistemului informatic pentru evidența patrimoniului cultural mobil (SI-PCN) și a Sistemului pentru evidența repertoriului teatral din România (STAR);

1990 - devine Centrul de Informatică, Memorie și Sinteză Culturală (CIMEC), instituție publică extrabugetară cu personalitate juridică, subordonată direct Ministerului Culturii;

1996 - inaugurează situl Web al patrimoniului cultural din România, www.cimec.ro (peste 1.5 milioane de vizitatori în ultimul an);

1998 - își schimbă denumirea în Institutul de Memorie Culturală, păstrându-și abrevierea CIMEC, deja consacrată în țară și străinătate;

2008 - aniversează 30 de ani de la înființare ;

2009-2010 - este reorganizat ca filială cu personalitate juridică în subordinea Centrul de Pregătire Profesională în Cultură (CPPC);

1.07.2011 - este comasat ca direcție în cadrulul Institutului Național al Patrimoniului (INP).

În decursul timpului, la CIMEC s-a constituit un colectiv profesional specializat în documentare, digitizare, programare și comunicare on-line format din specialiști în domenii diverse ale patrimoniului cultural: istorici, arheologi,

bibliologi, istorici de artă, etnografi dar și ingineri de sistem, programatori, administratori de baze de date.

Activități specifice:

- colectarea, prelucrarea, stocarea și difuzarea de informații privind patrimoniul cultural mobil și imobil, literatură de specialitate, prin biblioteci digitale, repertoriul teatral și muzical, instituțiile culturale, specialiști, referințe bibliografice și activități din domeniul culturii;
- administrarea de bazele naționale de date de patrimoniu precum Repertoriul Arheologic Național și alte fonduri de informații culturale informatizate;
- dezvoltarea de instrumente de lucru pentru evidența colecțiilor de patrimoniu (instrucțiuni de descriere a obiectelor, standarde de date, tezaure de termeni, fișiere de autoritate, programe etc.);
- editarea unei game largă de publicații în format clasic și digital;
- asigură asistență informatică și de specialitate pentru muzee, biblioteci și alte instituții culturale, servicii documentare și informatice;
- Coordonează proiecte de documentare a patrimoniului cultural și participă la diverse proiecte europene și regionale.

Resurse digitale la cIMeC (2009)

cIMeC deține și administrează principalele resurse informaționale pe suport informatic pentru patrimoniul cultural românesc. Dintre acestea:

<i>Patrimoniu mobil:</i>	Nr. înregistrări 2008	Nr. înregistrări 2015
Baza națională de date a patrimoniului cultural mobil susceptibil de clasare (SI-PCN)	c. 760.000 de înregistrări	
Bunuri clasate în Patrimoniul Cultural Național	c. 23.000 de înregistrări	c. 45.000 de înregistrări
Catalogul național colectiv al cărții vechi românești	c. 35.350 de exemplare (4460 titluri)	c. 39.000 de înregistrări
Catalogul incunabilelor	c. 1700 exemplare	

	(1347 titluri)	
Patrimoniu imobil:		
Monumente etnografice în muzeele în aer liber	c. 1.400 de obiective	
Lăcașe de cult din România	c. 18.500 de înregistrări	
Repertoriul Arheologic Național (RAN)	c. 15.000 de situri	16.000 de situri
Resurse de referință:		
Baza de date a Muzeelor și Colecțiilor	c. 919 de instituții	1017 de instituții
Baza de date a specialiștilor și experților în domeniile patrimoniului cultural național	c. 3.566 de nume (2524 activi)	3948 de nume
Bibliografia de referință a cărții vechi	c. 3500 de titluri	
Tezaure de termeni	c. 23.000 de termeni	
Rapoarte de cercetare arheologică (1983- 2008)	c. 3500 de rapoarte	4478 de rapoarte
Repertoriul teatral din România (1945- 2008)	c. 12.500 de înregistrări	15.945 de înregistrări
Repertoriul creației muzicale românești (1990-2008)	c. 4000 de înregistrări	c. 5000 de înregistrări
Premiere muzicale românești (1990-2008)	c. 4000 de înregistrări	c. 5000 de înregistrări
Arhive:		
Arhiva digitală a manuscriselor, fotografiilor istorice și cărții vechi	c. 95.000 de pagini	c. 100.000 de pagini
Arhiva digitală de imagini a patrimoniului cultural național	c. 65.000 de imagini	c. 100.000 de imagini
Fișierul central al patrimoniului cultural mobil și fototeca	c. 500.000 de documente (223.000 fișe vechi, 140.000 fișe	14.500 scanate (34.000 de imagini) și indexate într-o bază de date

	noi, 140.000 fotografii)		
Arhiva dosarelor de bunuri culturale clasate	c. 23.000 unități	45.000 unități	de

Programe informatice pentru evidență:

DOCPAT - program informatic pentru evidența patrimoniului cultural mobil (fișe de obiect) și a arhivelor documentare din muzee (fișe de fototecă, clișotecă, videotecă, și altele). Programul acoperă toate domeniile de patrimoniu mobil (artă decorativă, artă plastică, arheologie, documente, etnografie, istorie, numismatică, medalii și decorații, știință și tehnică, științele naturii), carte veche. DOCPAT poate fi utilizat în muzee, direcții județene pentru cultură, culte și patrimoniu cultural, institute de cercetare, precum și de alți deținători de colecții de bunuri culturale mobile care au nevoie de o evidență rapidă, modernă, de analiza și selecția datelor, de ordonarea acestora pe diverse criterii, de listarea unor inventare, cataloage de expoziție, fișe de obiecte. Marele avantaj al unei evidențe informatizate este posibilitatea de actualizare a informațiilor în timp; ultima versiune DOCPAT (martie 2013); este utilizat oficial în peste 100 de muzee

Pagina web a cIMeC (www.cimec.ro), deschis în mai 1996, este principala poartă de acces la patrimoniul cultural românesc, incluzând: muzee, patrimoniul cultural mobil, arheologie, monumente istorice, carte rară, istorie, numismatică, etnografie, artele spectacolului, biblioteca digitală de manuscrise și carte veche, cărți electronice, legislație culturală, hărți digitale etc.

Pagina web este parțial bilingv, în limba română și engleză, unele pagini fiind, de asemenea, în limbile franceză, maghiară și germană. În 2008 a avut 1,5 milioane de vizitatori.

Proiecte naționale în cooperare naționale și europene în perioada 1990-2015:

- Peisajul Arheologic. Perspective. Istorie. Evoluții
- ProEuropeana. Biblioteca digitală a publicațiilor muzeale
- Prin industrie, pentru țară! Digitizarea colecției de fotografii de la Expoziția și Târgul de Mostre a Industriei din România Mare, București,

1921 (proiect național)

- Perspective 3D asupra preistoriei. Patrimoniul Muzeului Civilizației Gumelnița în lumina noilor tehnologii ale informației
- MULTICULT - Galeria muzeală virtuală a minorităților etnice din România
- Colecțiile Muzeale Rurale între Realitate și Aspiratii
- CHRONOS (2008 - 2010)
- RECONEX (2008 - 2010)
- SEISMIST (2007 - 2010)

- ARCLAND-Archaeological Landscapes (Culture 2007, 2010-2015)
- ATHENA PLUS (E-ContentPlus, 2009 - 2014)
- ATHENA (E-ContentPlus, 2008 - 2011)
- EUROPEANA 1 (E-ContentPlus, 2009 - 2010)
- CARARE (E-ContentPlus, 2010 - 2011)

și este partenerul român în rețelele europene:

- HEREIN – European Heritage Network (Consiliul Europei)
- FASTI ONLINE. A Database of Archaeological Excavations in Europe since 2000 (cu AIAC – Asociația Internațională de Arheologie Clasică)
- ARENA 2 (DARIAH, 2009).

Proiecte naționale de cercetare în cooperare:

- CHRONOS (2008 - 2010)
- RECONEX (2008 - 2010)
- SEISMIST (2007 - 2010)

cIMeC a fost partener în următoarele proiecte europene și regionale:

- European Digital Library Network (EDL-Net);
- „ARCHTERRA” - proiect în cadrul programului european „ Copernicus-Esprit” (1999-2001);
- „ARENA” - proiect în cadrul programului european „Cultura 2000” (2001-2004);
- „CULTIVATE CEE ” - proiect în cadrul programului Comisiei Europene „Tehnologiile Societății Informaționale” (2001-2003);
- „HEREIN” - proiect în cadrul programului european „ Rețeaua europeană pentru politici de patrimoniu” (2002-2004).

- European Landscapes: Past, Present and Future (Cultura 2000 (2004-2007))
- EPOCH - „ Rețeaua europeană de cercetare de excelență în procesarea patrimoniului cultural deschis - FP6” (2004-2008).

CIMEC a publicat peste 40 de volume și CD-ROM-uri despre patrimoniul cultural, bibliologie, muzeologie, arheologie, numismatică, monumente istorice, etnografie și istorie.

CIMEC a aplicat de multă vreme o politică de păstrare a personalului strict necesar pentru funcționare, în anul 2009 fiind ocupate doar 34 de posturi din 45, din care personalul administrativ este format dintr-un contabil șef și un casier, iar posturile de șofer, secretară sau curieră sunt parțial ocupate de angajați care mai au și alte sarcini de serviciu.

Atribute proprii prin legislație:

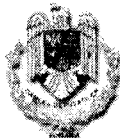
CIMEC este nominalizat în două legi de patrimoniu cu atribuții de importanță națională unicat: realizarea Inventarului bunurilor clasate în patrimoniul cultural național și a arhivei de documente de clasare (Legea 182/2000 republicată) și administrarea bazei de date a Repertoriului Arheologic Național (Ordonanța 43/2000 republicată).

În plus, prin Hotărârea Guvernului nr. 1676/2008 a fost desemnat agregator național pentru Biblioteca Digitală a României, componentă a Bibliotecii Digitale Europene (Europeana.eu).

Brand CIMEC

Este o instituție publică cu o existență de sine stătătoare de 30 de ani. Nu a făcut niciodată parte din altă instituție, nu s-a desprins din altă instituție și nu și-a schimbat profilul. Are o cultură instituțională proprie, o utilitate bine definită și o continuitate necesare pentru a-și îndeplini atribuțiile legale unice.

CIMEC este o brand cunoscut în afara țării, la Comisia Europeană, Consiliul Europei, ICOM, UNESCO și alte organizații europene și internaționale cu care a colaborat sau la care a reprezentat România în domeniul documentării patrimoniului cultural și al utilizării tehnologiilor informatice și de comunicare în domeniul culturii. Schimbarea juridică nu este

benefică pentru relațiile internaționale ale României în acest domeniu, unde continuitatea și bunul nume sunt apreciate.

Finanțare:

În anul 2009 necesarul de resurse pentru finanțarea activității a fost:

Cheltuielile salariale:	1.246.425, 00 lei
Cheltuielile de capital:	23.701,00 lei
Cheltuieli de bunuri și servicii din care:	586.334,00 lei
chirie (198 mp spații exclusive + 121 „spații comune” în Casa Presei)	78.144,00 lei
utilități	203.482,00 lei
Servicii	382.852,00 lei

Salariul mediu brut în CIMEC (ianuarie 2010) este de: 2.023 lei (media lunară a salariului brut pe 2009 a fost de 2.401 lei)

Situația actuală a CIMEC

Institutul de Memorie Culturală – CIMEC a fost desființat prin următoarele legi:

Hotărârea Guvernului României, nr. 1410 din 18 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, Anul XIV - Nr. 839, Legi, Decrete, Hotărâri și alte Acte, Vineri, 4 decembrie 2009, prin care Institutul de Memorie Culturală – CIMEC este desființat și comasat cu Centrul de Pregătire Profesională în Cultură (Art. VI.)

Ordonanța de urgență nr. 12/2011 pentru reorganizarea unor instituții aflate în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, precum și pentru reducerea unor cheltuieli,

care prevede la art. VIII (1) că “Institutul de Memorie Culturală - CIMEC, organizat în prezent ca filială cu personalitate juridică a Centrului de Pregătire Profesională în Cultură, instituție publică aflată în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, se comasează prin absorbție cu Institutul Național al Patrimoniului.”

Solicităm abrogarea celor două hotărâri și reînființarea Institutului de Memorie Culturală având în vedere complexitatea și preocuparea generală mondială pentru evidența informatizată a patrimoniului cultural și diseminarea lui în mediul virtual. De asemenea subliniem necesitatea organizării și administrării printr-o instituție unică, de sine stătătoare, a bibliotecii digitale a României, Culturalia și a catalogului electronic partajat al resurselor culturale ale României. Biblioteca digitală a României a fost instituită prin HG 1676/2008, care prevedea totodată și calitatea de agregator național pentru Culturalia și respectiv biblioteca digitală europeană, Europeana, Institutului de Memorie Culturală-CIMEC.

Funcționarea CIMEC ca instituție cu atribuții în domeniul evidenței informatizate a patrimoniului cultural național și al dezvoltării și administrării platformei informatice online de catalog partajat și bibliotecă digitală „culturalia.ro”, ce va fi disponibilă tuturor instituțiilor culturale din România (biblioteci, muzee, arhive etc.), precum și publicului larg, va permite oferirea de servicii publice comparabile cu cele oferite de alte platforme naționale similare, cum ar fi:

- SUA (Digital Public Library of America): <http://dp.la>
- Germania: www.deutsche-digitale-bibliothek.de/
- Italia: www.culturaitalia.it
- Franța: www.culture.fr
- Austria: www.kulturpool.at
- Finlanda: www.finna.fi

sau transnaționale, cum ar fi:

- Uniunea Europeană: www.europeana.eu
- OCLC: www.worldcat.org
- UNESCO (World Digital Library): www.wdl.org

Punerea în practică a platformei “culturalia.ro” se dorește să se facă prin proiectul cu finanțare europeană „E-Cultura” (Programul Operațional Competitivitate, Acțiunea 2.3.3 din cadrul Agendei Digitale 2020), care are două obiective majore:

- dezvoltarea platformei informatice online de catalog partajat și bibliotecă digitală „culturalia.ro”, ce va fi disponibilă tuturor instituțiilor culturale din România (biblioteci, muzee, arhive etc.), precum și publicului larg;
- digitizarea a c. 200.000 și expunerea online a c. 750.000 de resurse culturale (texte, imagini, audiograme, videograme, obiecte digitale 3D), atât în Biblioteca Digitală a României (culturalia.ro), cât și în Biblioteca Digitală Europeană (europeana.eu).

În momentul actual Institutul Național al Patrimoniului [INP] (în care CIMEC funcționează ca direcție) se concentrează – în mod firesc – asupra monumentelor istorice.

Patrimoniul cultural digital (din ce în ce mai important) necesită o instituție dedicată. El nu poate să fie – în contextul societății informațional contemporane – un obiectiv secundar al unei instituții.

Ca și în alte țări europene, o asemenea platformă de bibliotecă digitală națională necesită o formă instituțională pentru a putea fi curatoriată și administrată adecvat. Nici nu e nevoie să se „inventeze” o instituție nouă. Fostul CIMEC - Institutul de Memorie Culturală (actualmente parte din Institutul Național al Patrimoniului) poate foarte bine constitui nucleul unei astfel de instituții. Dar este esențial să fie o instituție dedicată acestui obiectiv, i.e. administrarea Bibliotecii Digitale a României. Mai ales în secolul XXI, acest obiectiv nu poate să fie doar unul dintre mai multe obiective ale unei instituții. Efortul bugetar anual estimativ pentru o astfel de instituție s-ar ridica către 1,5 milioane de lei (considerând un efectiv de 25 de salariați).

Desființarea CIMEC este aberantă într-o perioadă când mediul digital ajunsese în prim plan, iar nevoile au devenit din ce în ce mai mari până azi. Decizia desființării nu a fost luată din motive determinate de probleme financiare ori penale ci doar din motive de auteritate, dar neîntemeiate pe studii care să prezinte obiectiv un raport al avantajelor și dezavantajelor pe termen mediu și lung al unei astfel de decizii. Ministerul Culturii s-a autoprivat în fapt de singura sa instituție care ar fi asigurat politicile și instrumentele de digitizare atât de necesare în societatea informațională actuală. CIMEC a fost desemnat agregatorul național pentru Biblioteca Digitală a României și interfața României cu Biblioteca Digitală Europeană *Europeana.eu*, încă din 2009, chiar de către Ministerul Culturii care ulterior a desființat instituția românească care trebuia să implementeze în România cel mai mare proiect cultural al Comisiei Europene.

Paradoxal încă o dată pentru România este ignoranța cu care tratează

nevoile și preocupările europene și internaționale. Astfel în anul 2010 Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, cu sprijinul Italiei și a UNESCO a înființat un Centru Național pentru Digitizare și Evidența Patrimoniului Cultural, ocazie cu care am constatat că toate statele componente ale fostei Republici Iugoslavia își înființaseră după 1990 instituții specializate în digitizare, docuemntare informatizată și diseminarea patrimoniului în mediu on-line, răspunzând unor probleme contemporane. Din păcate România tocmai închidea cea mai veche și cu cele mai multe reușite, instituție de profil din Europa.

Inițiator

Traian Constantin Igaș

Senator PNL